

XVII ВСЕУКРАЇНСЬКА СТУДЕНТСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

ІНОЗЕМНІ МОВИ

У СУЧАСНОМУ КОМУНІКАТИВНОМУ ПРОСТОРІ

16-17 КВІТНЯ
2026

- ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
- ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
- ХЕРСОНСЬКА ДЕРЖАВНА МОРСЬКА АКАДЕМІЯ
- ХЕРСОНСЬКИЙ МІСЬКИЙ ЦЕНТР НІМЕЦЬКОЇ КУЛЬТУРИ

УДК 81'243
I 67

Рекомендовано до друку Науково-методичною радою
факультету міжнародних економічних відносин, управління і бізнесу
Херсонського національного технічного університету
(протокол № 5 від 24 квітня 2026 року)

Іноземні мови у сучасному комунікативному просторі: збірник наукових праць за матеріалами XVII Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції / за наук. ред. Лебедєвої А.В., Якушенко І.О., Стеценко Н.М., Петренко Є.М., Богдан Ю.Б. : Херсон, Хмельницький: Херсонський національний технічний університет, 2026. 373 с. – Мови: укр., англ., нім.

У збірнику представлені матеріали доповідей здобувачів вищої освіти і молодих науковців на XVII Всеукраїнській студентській науково-практичній конференції «Іноземні мови у сучасному комунікативному просторі», яка проходила 16–17 квітня 2026 року на факультеті міжнародних економічних відносин, управління і бізнесу ХНТУ.

У доповідях особлива увага приділяється проблемам розвитку та функціонування мовних систем, питанням теорії і практики перекладу, мовній картині світу в аспекті професійної комунікації.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

ГОЛОВА ОРГКОМІТЕТУ:

ЛЕБЕДЄВА Аеліта Володимирівна – кандидатка філологічних наук, доцентка, завідувачка кафедри галузевого перекладу та іноземних мов факультету міжнародних економічних відносин, управління і бізнесу ХНТУ

ЗАСТУПНИК ГОЛОВИ, КООРДИНАТОР КОНФЕРЕНЦІЇ:

ЯКУШЕНКО Інна Олександрівна – старша викладачка кафедри галузевого перекладу та іноземних мов ХНТУ

ЧЛЕНИ ОРГАНІЗАЦІЙНОГО КОМІТЕТУ:

СТЕЦЕНКО Наталя Миколаївна – кандидатка педагогічних наук, доцентка, доцентка кафедри галузевого перекладу та іноземних мов ХНТУ

ЛІПШИЦЬ Лариса Володимирівна – кандидатка педагогічних наук, доцентка, доцентка кафедри англійської мови в судноводінні ХДМА

МАЗУР Олена Вікторівна – кандидатка філологічних наук, доцентка, доцентка кафедри перекладознавства і контрастивної лінгвістики імені Григорія Кочура ЛНУ імені Івана Франка

ПЕТРЕНКО Євгенія Миколаївна – докторка філософії з філології, старша викладачка кафедри галузевого перекладу та іноземних мов ХНТУ

БОГДАН Юлія Брониславівна – старша викладачка кафедри галузевого перекладу та іноземних мов ХНТУ

ЧЛЕНИ ПРОГРАМНОГО ОРГКОМІТЕТУ:

КІЩЕНКО Юлія Володимирівна – кандидатка педагогічних наук, доцентка, завідувачка кафедри англійської філології та світової літератури імені професора Олега Мішукова ХДУ

ОГОРОДНИК Наталя Євгеніївна – кандидатка педагогічних наук, доцентка, завідувачка кафедри англійської мови в судновій енергетиці ХДМА

КУДРЯВЦЕВА Валентина Федорівна – кандидатка педагогічних наук, доцентка, завідувачка кафедри англійської мови в судноводінні ХДМА

ЛІТКОВА Олександра Іванівна – кандидатка педагогічних наук, доцентка, доцентка кафедри англійської мови в судновій енергетиці ХДМА

БАЙША Кіра Миколаївна – кандидатка педагогічних наук, доцентка, доцентка кафедри галузевого перекладу та іноземних мов ХНТУ

ПОДВОЙСЬКА Оксана Володимирівна – кандидатка філологічних наук, доцентка, доцентка кафедри галузевого перекладу та іноземних мов ХНТУ

СТЕЦЕНКО Дар'я Володимирівна – докторка філософії з філології, старша викладачка кафедри галузевого перекладу та іноземних мов ХНТУ

ПРИХОДЬКО Олена Олександрівна – старша викладачка кафедри галузевого перекладу та іноземних мов ХНТУ

ПОНОМАРЕНКО Лариса Валентинівна – старша викладачка кафедри галузевого перекладу та іноземних мов ХНТУ

СКУБАНОВИЧ Олександра Валеріївна – старша лаборантка кафедри галузевого перекладу та іноземних мов ХНТУ

8. Зорівчак Р. П. Реалія і переклад (на матеріалі англомовних перекладів української прози). Львів: Вид-во при Львів. ун-ті, 1989. 216 с.

Маркута Д.М., здобувачка
Цепенюк Т.О., к. філол. н., доцентка
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка

МЕТОДИ ТА ПІДХОДИ ДО ВІДТВОРЕННЯ МОВНОСТИЛІСТИЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТУ У ПЕРЕКЛАДІ

Переклад мовностилістичних особливостей художніх текстів є одним із найскладніших аспектів у перекладацькій діяльності. Це пов'язано з необхідністю передати не лише зміст твору, а і його естетичну цінність, стильові характеристики та культурно-історичний контекст. Без використання належних стилістичних прийомів під час перекладу оригінального тексту твір втрачає свою неповторність. Тому перед перекладачем постає складне завдання: зберегти стиль автора в межах лінгвістичних можливостей цільової мови, використовуючи релевантні перекладацькі стратегії.

Мета нашої роботи полягає у дослідженні, систематизації та описі ключових методів і підходів до відтворення мовностилістичних особливостей англомовних художніх текстів у перекладі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблему відтворення мовностилістичних особливостей та вибору еквівалентів ґрунтовно досліджував І. В. Корунець [1]. Ключові стратегії та методи перекладу, які дозволяють зберегти стилістичний вплив тексту, описали у своїй праці “Comparative Stylistics of French and English” Ж.-П. Віне та Ж. Дарбельне [3]. Питання важливості збереження індивідуального стилю та творчої функції перекладача розглядаються в сучасних розвідках, присвячених художньому перекладу українською мовою [2].

Виклад основного матеріалу. Мовностилістичні особливості охоплюють широкий спектр засобів, включаючи лексичні, синтаксичні та стилістичні елементи (метафори, епітети, іронія, алітерація), які формують художній образ твору. Перекладач має враховувати емоційно-експресивну та естетичну функції тексту, що вимагає глибокого розуміння як мови, так і культурного контексту.

Спираючись на класифікацію Ж.-П. Віне та Ж. Дарбельне, можна виокремити такі основні методи перекладу мовностилістичних особливостей:

- Прямий переклад та калькування – застосовуються, коли лексико-синтаксичні структури збігаються з нормами цільової мови, що дозволяє передати специфіку оригіналу через буквально-літературне відтворення.

- Адаптація – необхідна для передачі культурно-специфічних елементів (алюзій, реалій), які не мають точного аналога в мові перекладу.

- Компенсація – метод відтворення втрачених стилістичних або емоційних елементів в іншій частині тексту.

- Модуляція та транспозиція – зміна ракурсу або заміна граматичної категорії без зміни значення, що дозволяє досягти природності цільової мови.

- Еквівалентність – застосовується для повної стилістичної адаптації специфічних конструкцій (ідіом, вигуків).

Особливої уваги в художньому перекладі вимагають діалоги. Вони часто є еліптичними та високоемоційними. Для їх адекватного перекладу необхідно залучати такі засоби цільової мови, як модальні частки, що допомагає відтворити унікальність мови персонажів.

Як слушно зазначає І. В. Корунець, процес вибору еквівалентів вимагає вміння обирати серед синонімічних варіантів той, який найбільше відповідає задуму твору, що досягається шляхом детального лексико-семантичного, граматичного і стилістичного аналізу кожної одиниці сенсу [1]. У сучасному перекладознавстві на перший план виходить саме творча функція, яка дозволяє уникати механічності й підкреслює індивідуальну інтерпретацію перекладача.

Висновки. Отже, вибір методів та підходів до перекладу мовно-стилістичних особливостей залежить від жанру, стилю автора та цільової аудиторії. Перекладач повинен знаходити баланс між змістовною точністю та стилістичною виразністю, враховуючи культурно-історичний контекст. Застосування комплексних стратегій (адаптації, компенсації, модуляції тощо) дозволяє адекватно відтворити художню виразність та ідейну насиченість літератури в українському перекладі.

Література

1. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): підручник. Вінниця: «Нова Книга», 2003. 448 с.
2. Линтвар О. М. До проблеми художнього перекладу. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія: Філологічна.* № 30, 2012. 144–147 с.
3. *Comparative stylistics of French and English: a methodology for translation* / Jean-Paul Vinay, Jean Darbelnet; translated and edited by Juan C. Sager, M.-J. Hamel. P. 358.

<i>Дудко Я.І., Ситар Р.А., Львівський національний університет імені Івана Франка</i> «ON THE IMPORTANCE OF REVISION OF WORLD LITERATURE THROUGH A FEMINIST LENS AND THE CONVEYANCE OF FEMINIST UNDERTONES IN UKRAINIAN TRANSLATIONS (AS DEMONSTRATED WITH THE SELECTED WORKS OF EMILY DICKINSON)»	142-145
<i>Ігнат'єва К.В., Лалаян Н.С., Київський національний університет імені Тараса Шевченка</i> «ЛЕКСИКО-ГРАМАТИЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ НІМЕЦЬКИХ ІНСТРУКЦІЙ З ЕКСПЛУАТАЦІЇ СТОМАТОЛОГІЧНОГО ОБЛАДНАННЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЇХНЬОГО ВІДТВОРЕННЯ В УКРАЇНСЬКОМУ ПЕРЕКЛАДІ»	146-149
<i>Кириченко А.Д., Хан О.Г., Херсонський державний університет</i> «ПОНЯТТЯ ТВОРЧОСТІ І КРЕАТИВНОСТІ У ПЕРЕКЛАДІ: МОВОЦЕНТРИЧНИЙ АСПЕКТ»	149-152
<i>Коваленко М.В., Лалаян Н.С., Київський національний університет імені Тараса Шевченка</i> «ВІДТВОРЕННЯ РЕАЛІЙ ЯК ОДИНИЦЬ БЕЗЕКВІВАЛЕНТНОЇ ЛЕКСИКИ В ХУДОЖНЬОМУ ПЕРЕКЛАДІ (НА МАТЕРІАЛІ РОМАНУ Б. ШЛІНКА “OLGA” ТА ЙОГО ПЕРЕКЛАДУ УКРАЇНСЬКОЮ)»	153-155
<i>Корнелюк А.В., Тригуб Г.В., Волинський національний університет імені Лесі Українки</i> «ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ЗДОРОВ'Я ПРИ ПЕРЕКЛАДІ МЕДИЧНИХ ТА ФАРМАЦЕВТИЧНИХ ТЕКСТІВ»	156-158
<i>Крижановська К.Ф., Якушенко І.О., Херсонський національний технічний університет</i> «ПІСНЯ ЯК СЕМАНТИЧНИЙ КОМПОНЕНТ АУДІОВІЗУАЛЬНОГО ТЕКСТУ: ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДУ ТА ВІДТВОРЕННЯ»	159-161
<i>Крушельницька К.З., Головацька Ю.Б., Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка</i> «ПРИЙОМ ЦІЛІСНОГО ПЕРЕТВОРЕННЯ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ РОМАНУ “БЕЗНІЧ”»	161-163
<i>Кучеренко Д.Ю., Стеценко Д.В., Херсонський національний технічний університет</i> «ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ МОРСЬКИХ ТЕРМІНІВ У РОМАНІ ГЕРМАНА МЕЛВІЛЛА “МОВУ-ДИСК”»	164-166
<i>Лазаренко А.С., Лебедєва А.В., Херсонський національний технічний університет</i> «ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛОМОВНИХ ЕКОЛОГІЧНИХ ТЕРМІНІВ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ (НА МАТЕРІАЛІ СУЧАСНИХ МЕДІАТЕКСТІВ)»	167-170
<i>Малинич А.О., Мазур О.В., Львівський національний університет імені Івана Франка</i> «TRANSLATION STRATEGIES FOR ETHNOCULTURAL REALIA IN THE UKRAINIAN DUBBING OF THE SERIES “BOJACK HORSEMAN”»	170-174
<i>Маркута Д.М., Цепенюк Т.О., Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка</i> «МЕТОДИ ТА ПІДХОДИ ДО ВІДТВОРЕННЯ МОВНОСТИЛІСТИЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТУ У ПЕРЕКЛАДІ»	174-175
<i>Містюк К.Є., Байша К.М., Херсонський національний технічний університет</i> «СПЕЦИФІКА ВИБОРУ ЕКВІВАЛЕНТА ПРИ ПЕРЕКЛАДІ ТЕРМІНІВ СІНОНІМІВ ВІТРОЕНЕРГЕТИКИ»	176-179
<i>Ніколаєва Д.-Н.С., Головацька Ю.Б. Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка</i> «АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДУ АБРЕВІАТУР ТА СКОРОЧЕНЬ В АНГЛОМОВНИХ ТЕКСТАХ ЗМІ»	179-183